

"Kanadai Magyar Újság"
Közzéadja a "KANADAI MAGYAR HÍRLAPPAL"
Közzéadja az angol nyelvű hírlapok legújabbjait, azaz a magyar nyelvű hírlapok, amely mindenkor azonnal megérkezik az olvasóhoz, és a kanadai polgárokat megilleti jogukat igénybe venni minden befizetés nélkül.
Előfizetés: évi \$3.00
Az Okosok és a Hírlapok
egy évi \$4.00
Szerkesztőség és Kiadóhivatal:
375 Hargrave St.
WINNIPEG, Man.

BRANTFORD
BRIDGEVILLE
CALDERONIA
CHIPPAWA
CROWLAND
FOXBURY
FORT ERIB
FORT WILLIAM
GALT
GUELPH
HAMILTON
KITCHENER
MONTREAL
NEW WATERFORD
NIPESGA FALLS
OHAWA
OTTAWA
PORT COLBORNE
PORT ROBINSON
QUINCY
ST. CATHARINES
SPRING HILLS
SUDBURY
SYDNEY
TORONTO
WILLOWDALE
WINDSOR

Kelet és Nyugat

Kanadai Magyar Újság

CANADIAN HUNGARIAN NEWS

ALDINA
BEEVAIR
CANA
CALGARY
COALHURST
EDMONTON
ESTEVAN
HALLMOR
KAROSVÁR
LETHBRIDGE
NORRUBY
OTTAWA
PLUNKETT
RAYMOND
REGINA
SASKATOON
SANDHILL
SOKHALON
SZT. LASZLO
SZEBELFOLD
SUMAS
TARER
VANCOUVER
WAKAW
WYBURN
WHITWOOD
YORKTON

"Canadian Hungarian News"
Combined with the "CANADIAN HUNGARIAN JOURNAL"
An Independent Weekly
Published in the Magyar Language, Circulating in all the Provinces of the Dominion of Canada and largest of all Hungarian Papers within the entire British Empire.
Editorial Offices and Printing Plant
375 Hargrave St.,
WINNIPEG, Man.
Yearly Subscription \$3.00
to Foreign Countries \$4.00

VOL. VIII EVFOLYAM 375 HARGRAVE ST. WINNIPEG, MANITOBA, 1931 MÁRCIUS 26. CSÜTÖRTÖK No. 13 SZAM

THE CAUSES OF UNEMPLOYMENT AND GENERAL DEPRESSION

Written for the "CANADIAN HUNGARIAN NEWS" by FRANCIS SZARKA
Fort Garry, Man.
President, Manitoba Branch Canadian Hungarian Association
As one of the Hungarian pioneers struggling in the West for the past 30 years, I have often been asked to pass an opinion on the causes of the present state of unemployment and general depression. It is my belief that the deep root of our troubles lies in the ever increasing cry for the maintaining of a higher standard of living. Canada, as a young, growing country, does not seem fitted to be able to benefit all those in favor of this standard, at least not before she has sufficient financial reserves to rely upon.

Mankind was evidently spoiled during the Great War which caused such great trouble to almost every nation. Canada is no exception. Everyone craves a better life, an easier job, shorter working hours and higher salaries. Great economic and industrial institutions have fallen into the same fault. As opportunities for making fortunes rose sky-high during, and after the war, no one wants to part with those times, when for the price of blood, horror and the death of hundreds of thousands — millions in gold were sought and found by the prospectors of our capitalist system.

These and similar reasons have helped to bring unemployment to its present stage. But looking at it from another point of view, it is obvious, that if the money which was made during the booming war-period, and paid out in high salaries, were put into circulation, it would have guaranteed a great deal of employment, thus relieving in no small measure the burden of the state. There is a strong suspicion, however, that the greater part of these moneys were spent not only on luxury, but were not creating employment in proportion to the expense, but, which is even worse, millions of dollars are hidden kept back purposely, in order to hoard the loot of the times, and which perhaps will never be seen again.

Is it not a pitiable state, then, — this high standard of living? — when there are people, honest, sturdy, and willing workers, who, contrary to their hopes, have to depend upon charity for the greater part of the year, being in employment and able to maintain themselves only during a few short months. I am afraid Henry Ford's idea of paying high wages to a few lucky ones, and of letting the rest live as burdens upon the workers, would not succeed under Canadian conditions.

Just as high tariff walls usually raise the price of goods, so does the high standard of living raise the wages, the cost of production, and at least even the price of staple commodities of life. It would seem wise to face the problems of the hour and to adjust our scales accordingly. There are many ways of doing this, but first of all this "high standard of living" idea must be abolished. This question, on the other hand, cannot be touched until the price of our most necessary needs comes down to the level of normal times.

There must be some real remedy for our present state of unemployment and depression. The ones tried so far have not been very successful, even in greater countries, such as England for instance. The dole and relief systems seem to have proved a dangerous proposition as a whole. There are a large number of people who welcome these systems as exactly what they had been looking for, and to whom the introduction of relief and dole did, and does, definite harm. They become educated to a life of laziness very quickly. This first year of the experiment shows that clearly. And there are those who predict that the coming years will be worse.

This is not only a problem for politicians and leaders of public life: it is a problem for all and each one

of us. Canadians as a nation should realize that a change of public opinion is necessary. An altruistic way of looking at life will undoubtedly reduce the dangers of the "high standard" hobby, and this will benefit both the purchasing power of our money and will relieve unemployment.

A kanadai deszka kiszorította az orosz Angliából

A londoni képviselőház múlt péntek ülésén több oldalról kérdést intézett a kormányhoz az Oroszországból hozott árukkal kapcsolatban. Amion államtitkár válasza során többek között nyilvánosságra hozta a munkás kormányzat az a határozatot, mely szerint az állami vásárlásokat a legelőször bevásárlási forrásoknál kell eszközölni. Eszerint szó sem lehet arról, hogy Anglia bármely ország áruira bolygott monddott volna ki. A helyzet ezzel szemben az, hogy az orosz dumping valóban éles versenyt hozott létre a kínálatokban és ma már a kanadai deszka és faáru nemcsak mindössze, hanem árban is sikerrel veri más országok export-készletét.

Tornádó pusztít Oklahomában

As Egyesült Államok Oklahomában pusztító vihar vonult végig, romok és halált hagyva maga után. Bár azon a vidéken elég gyakori a hasonló természetű csapás, ilyen korai tavasszal ritkán fordul elő, hogy ilyen erővel dúljon a vihar. A halottak száma egyelőre csak három, mintegy huszan azonban károsan kénytelenek gyógyulást keresni és attól félnék, hogy az orvosi tudományok nem sikerül mindannyit megmenteni az életnek. Szerencsére az iskolákban még idejében hazaküldték a gyerekeket, miután az egyik tanterem épületét teljesen letarolta és a föld színével tette egyenlővé a vihar.

Kanada most fizet meg a háborúért

Crahan szenátor, Kanada egyik legöregebb államfője részletesen fejtette a birodalmi felsőházban, hogy milyen okoknak tudható be a jelenlegi súlyos gazdasági helyzet. Utána a 84 esztendősen Foster szenátor, Kanada Államtitkár állott fel szólásra és hosszúságos beszédet mondott az ország gazdasági helyzetéről, amelyben megemlíti a háború okozta nehézségeket, amelyek a jelenlegi gazdasági helyzetet okozták. A beszéd végén a szenátor felhívta az országot, hogy a háború okozta nehézségeket meg kell oldani, és a gazdasági helyzetet meg kell javítani. A beszéd végén a szenátor felhívta az országot, hogy a háború okozta nehézségeket meg kell oldani, és a gazdasági helyzetet meg kell javítani.

TORONTÓBAN BOXOL RISKÓ JÁNOS

A clevelandi magyar bajnok április 6-án Torontóba is ellátogat, ahol Tom Heeney ausztrál bajnokkal mér össze erejét és ügyességét. Heeney bajnok volt az, aki 1928-ban kerekelt 11 körön kitarított Gene Tunney világbajnokkal szemben és ennek folytán előreláthatólag Riskó hazánkfiának alaposan meg kell majd küzdenie a babérrért. A mérkőzést az Arena Gardens-ben fogják megtartani, ahol Riskó kívül — tekinthető a nagy munkanélküliségre — aligha lesz valami sok magyar.

KETSZÁZTÖTVENEN FÜLLADTAK A TENGEREBE

Kína Sanghaj kikötővárosából jelentik, hogy Amoy közelében a háború tengeri és szárazföldi csapatainak a "Caankang" nevű francia torpedóhajó levő gőzöt és állítólag 250 kínai utas lette halálát a dűbörgő habokban.

Kassay Pál fel akarta robbantani az "Akron" léghajót

Március 19-én nemcsak Ohio állam, de ugye az Egyesült Államok egész közvéleményét egy felbőszített magyar aknamunkásnak nyilvánosságára pattanása tartotta izgalomban. Kassay Pál 37 éves volt magyar tengerészvezető, aki az akroni Goodyear léghajógyár területén és keresztkérdések segítségével sikerült kitudniuk tőle, hogy az Egyesült Államok és az egész világ legnagyobb épülő léghajóját, az "Akron" nevű óriás Zeppelint kellett volna a "Zovjet utatásaira hasznavehetlenné tennie.

NYUGATI NAPOK OTTAWÁBAN

SZIVETTÉPŐ PÉLDÁKAT SOROLTAK FEL A PRERITARTOMÁNYOK KÉPVISELŐI A BIRODALMI PARLAMENTBEN — HÁROMSZÁZEZERRE EMLÉKEDETT A MUNKANÉLKÜLIEK SZÁMA AZ ORSZÁGBAN — KEVESNEK BIZONYULT A SEGÍTSÉG

A múlt hét végén és e hét elején egész Nyugat-kanada buja-gondja, báta ott égett az ottawai birodalmi képviselőház üléstermében, melynek a karzatát is szüntől megölték az érdeklődők. A nyugat-kanadai preritartományok képviselői, köztük a legfontosabbak közül képeket hoztak elő a parlament elé, melyek a Keletkanadától való elszakadás kérését, addig Vallance adatokkal bizonyították, hogy az úgynevezett "Farmers Charter of Liberty" is magában foglalja ugyanazokat a követeléseket melyeket Bennett miniszterelnök előterjesztett a reginal tartózkodás idején a gazdák. Természetesen az egész ügy háttere nem politikai, hiszen ha "kéret helyett panaszok orvoslását" kívánják a farmerek, úgy ok maguk felelősek a legkisebb mértékben az egész mozgalmat, melynek komoly számban eseten amugy sincs létjogosultsága.

Az ottawai parlament ülésén köztudottan talán legelőször éppen az utolsó volt, amikor ismét szóba került az orosz szén kérdése. A liberálisok ugyanis hibáztatták a kormányt az orosz szén kitérítéséért, mondván, hogy hárommillió dollár szovjetországi árnál tízmillió dollár kanadai mezőgazdasági felszerelés lehetett volna eladni Oroszországnak. A konzervatívok azonban kimutatták, hogy a jelenleg az Egyesült Államokból behozott szén nem lehetett volna az oroszossal helyettesíteni, viszont ugyanakkor az orosz szén beengedése önmillió dollárnyi munkabéért hozta volna meg a kanadai bányamunkásokat és az őket alkalmazó vállalatokat.

Dr. Telkes Mária: a rák elleni harc magyar apostola

Immár évszázadok, sőt ezredek óta, mint valami fekete árny borul az egész emberiségre: a rák betegsége. Még a mai fejlett orvostudomány is tehetetlenül áll ezzel a veszedelmes kórral szemben, amely százszázalékosan elpusztítja az embert. A rák halálra kényszerít, a rák halál pedig szinte leirhatatlanul borzalmas és vagyoni, világhír fogja megjutalmazni azt, aki gyógyszerét megtalálja. Annál nagyobb örömmel kell tehát üdvözölnünk a "Montreal Standard"-nak lapunk egyik jóakarója által hozánk eljuttatott számát, mely arról sz

HUSZONNYOLC EMBER VESZETT ODA A FELROBBANT HAJÓN

Mult számunkban jelentettük már, hogy a Viking nevű amerikai főkavaszhajó felrobbant a newfoundlandi Horse sziget mellett. Azóta sikerült hat segélyhajónak megközelíteni a zatasztrófa színhelyét, illetőleg a külvilágról jéggel teljesen elzárt szigetet, ahol a szerencsétlenség menekült el meghúzódtak. A mentőhajókról továbbított szikrátvirójelentés értelmében 28 eddig az áldozatok száma, akik közül csak kettőnek a holtestét sikerült megtalálni.

Levegőbe röpitették a belgrádi katonaiskolát

Mult kedden reggel fél hatkor robbantás rázta meg a belgrádi hadapródiskola környekét. A mozgóított őrség hamarosan megállapította, hogy az épület egyik szárnyát akarták ismeretlen tettesek felrobbantani. Alig mult el egy félóra, ismét irtózatoss dörrenés rázta meg a levegőt, miután ná sutt robbantak fel a hasonló célból elhelyezett pokolgépek. Azonnal mozgóították az egész helyőrséget és szigorú nyo

LEGUJABB HIREK

BIZOTTSÁG VIZSGALJA FELÜL A MANITOBA POOL működését, hogy megállapítsák, vajon megfelel-e az ellenzéki pártok által emelt vádak a valóságnak. Bracken miniszterelnök szerint a bizottság jelentése után három ut áll a kormány előtt. A vádak alaptalanok esetén meghagyják a jelenlegi vezetőséget, ellenkező esetben újat állítanak a manitobai pool élére, vagy pedig újat kell szervezni az egész szövetkezetet.

MEGHALT A NEMET FORRADALOM VEZÉRE, az 54 éves Herman Müller volt birodalmi kancellár, aki mint Németország teljeskörű képviselője Versaillesben aláírta a békeszerződést. A nagytetűségű német államférfiu a háború utáni hatodik és tizenkilencedik kormányának volt miniszterelnöke. Mult szombaton orvosi műtétet végeztek rajta, hétfőre jobban lett, majd egyszerre elgyengült és rövidesen kiszervezett.

ÚJ VILÁGREKORDOT ÉRT EL A TENGERTEN Gar Wood amerikai erősen, amikor Florida Miami kikötője előtt 102 mérföldes (kb. 170 kilométer) óránként sebességgel vezette két ezerötven négyes motorral felvezet versenyhajóját. A tengeri sebességi világrekord megdöntése után Wood kijelentette, hogy legújabb rendszerű csónakját 4,000 lóerőre építették, az addig nem nyugszik, míg 120 mérföldet nem ér el óránként.

SZÁZ KANADAI SZAKMUNKÁS MEGY OROSZORSZÁGBA, miután a szovjet egy esztendő munkát garantált részükre a kanadai munkabéreknek jóval magasabb fizetés mellett. A száz válogatott szakmunkás magával vihette a családját is. Érdekes, hogy nem a munkanélküliség közlül válogatták ki az embereket, hanem a legerősebb elemű munkásokat alkalmazták azzal a megítélással, hogy az aljuk rendelt orosz munkáját irányítsák.

RÓMÁBAN MINDEN KÉSZEN VÁRJÁ a nemzetközi mezőgazdasági intézet nagygyűlésére a világ gabonatermelő országainak képviselőit. A kanadai kormányt Ferguson londoni nagykövét és Dr. Riddell népszóvivőjét megbízott, a poolt Smith londoni és Robertson reginal igazgató, a United Farmers gazdaszövetkezetet Williams és winnipeg gabonatermelő Robson londoni gabonakereskedő képviselik. Bár eleinte arról volt szó, hogy az európai országok csak európai gabonával fogják fedezni az üszükségleteiket, Kanada képviselői felajánlották, hogy az európai országok felajánlják az olajpólit és nagybőni árban szerzik be az anyagot.

MEG AKARJA SZONTETNI A KORMÁNYZÓI ÁLLÁSOKAT Philpott, Ontario Hamilton városának képviselője. Szerinte nincs meg egy ország a vidékerekégen, amelynek annyi pénzbe kerülne az intézmények "entartása, mint Kanadának. Ugyanakkor, amikor Angliában, Írországnak, New-Zealandban egy parlament dönti el az ország sorsát, Kanadában tíz képviselő az ugyanannyi kormányzó emésztli az adófizetőket pénzért, noha például a tartományi kormányzók tisztát a tartományi felsőbíróság elnöke éppen olyan jól betölthetné.

HAT TOZSDESPEKULÁNS MÖGÖTT ZÁRÓDTAK BE Ontario tartományi börtönének kapui Kingstonban, amikor Campbell, Fortong, Paterson, Smart, Stobie és Young országgyűlésre ismert pénzembereket átvette a fegyverrel, hogy három teljes évig le tölthessék a külső napvilágot. Míg a keleti "broker"-ek csallás miatt kerültek törvény elé, Blackwood winnipeg parkfelügyelőt két esztendő börtönrre ítélték \$2,240 elválkőztásáért.

LEVAGTA MINDKÉT LÁBAT A VONAT, amikor Manitoba Brandon állomás közelében a kerekek alá esett egy vágómunkást az állítólag kocsit kezelője. A zsebében levő papírokat meggyújtva irányította magára a legközelebbi vonat mozdonyvezetőjét, figyelmeztetést és így mentette meg életét.

FELKÉRJÜK LAPUNK MUNKATÁRSAIT, HOGY CSAK A PÁPIR EGYIK OLDALÁRA, LEHETŐLEG RITKASOROS GÉPIRÁSSAL IRJÁK CIKKEIKET

Dr. Crie a magyar Telkes Mária segítségével világraszóló módszerrel akarja megtalálni a baj ellenszerét. Miután az orvostudomány nem tudja a rák keletkezésének okát, szerintük először is meg kell pontosan állapítani a sejtek életének legapróbb részletét is. Ecélból Dr. Telkes Mária az ősz Crie utmu társai alapján a sejtek alapanyagát képező vegyszerekből valósággal új sejteket tudott mesterséges laboratórium eszközzel előállítani. Ezek a sejtek éppennygy élnek, táplálkoznak és szaporodnak, mint az emberi test sejtjei és a kiváló magyar orvos most ezek tanulmányozásával akarja megtalálni a legrettenesebb emberi kór ellenszerét.

Egységes irányítást kíván a teitermelés

Kanada országos teigazdasági tanácsának képviselői keletről éppennygy, mint nyugatról nagy számban érkeztek Winnipegre, hogy a következő évre kijelöljék a teigazdálkodás irányát az elmúlt tizenkét hónap tapasztalatai alapján. Örömmel szövegtek le a konferencia szónokai, hogy a kanadai sajtó utjabban nagy keresletnek örvend a brit szigeteken és romenyban arra is, hogy még több kanadai sajtót lehet különösen Angliában elhelyezni.

FELKÉRJÜK LAPUNK MUNKATÁRSAIT, HOGY CSAK A PÁPIR EGYIK OLDALÁRA, LEHETŐLEG RITKASOROS GÉPIRÁSSAL IRJÁK CIKKEIKET

A legfontosabb cél azonban azt tűzték ki, hogy Kanada legyezekék fedezni "belföldi teigermék-üzlekegletét és ennek elérésére nemcsak a teigazdaságok termelésének fokozását, hanem a jelenleg megfeldozatlanul kárbaemenő nyersanyagoknak és melléktermékeknek a felhasználását is lehetőleg valósítsák meg. Egyik vántató általános érdeklődésre számotartó határozat kimondotta, hogy egyesített fogják az egymáshoz közelebbi teigarnokokat és feloldoztateleneket, hogy ezáltal a felesleges kiadásokat megtakarítsák és egyuttal "gyvségesebb termékeket hozhassanak piacra.

FELKÉRJÜK LAPUNK MUNKATÁRSAIT, HOGY CSAK A PÁPIR EGYIK OLDALÁRA, LEHETŐLEG RITKASOROS GÉPIRÁSSAL IRJÁK CIKKEIKET

A rák ugyanis titokzatos fajta, aki az emberiséget pusztító kórnak. Nem bacillusok, fertőzés, mérgezés vagy hasonló okok következtében jön létre, hanem egészen egyszerűen e- gyenes sejtzöveteknek a rendellenes telhetetlenségéből következik. Az emberi testet alkotó sejtek ugyanis egy bizonyos fej

FELKÉRJÜK LAPUNK MUNKATÁRSAIT, HOGY CSAK A PÁPIR EGYIK OLDALÁRA, LEHETŐLEG RITKASOROS GÉPIRÁSSAL IRJÁK CIKKEIKET

A rák ugyanis titokzatos fajta, aki az emberiséget pusztító kórnak. Nem bacillusok, fertőzés, mérgezés vagy hasonló okok következtében jön létre, hanem egészen egyszerűen e- gyenes sejtzöveteknek a rendellenes telhetetlenségéből következik. Az emberi testet alkotó sejtek ugyanis egy bizonyos fej

FELKÉRJÜK LAPUNK MUNKATÁRSAIT, HOGY CSAK A PÁPIR EGYIK OLDALÁRA, LEHETŐLEG RITKASOROS GÉPIRÁSSAL IRJÁK CIKKEIKET

A rák ugyanis titokzatos fajta, aki az emberiséget pusztító kórnak. Nem bacillusok, fertőzés, mérgezés vagy hasonló okok következtében jön létre, hanem egészen egyszerűen e- gyenes sejtzöveteknek a rendellenes telhetetlenségéből következik. Az emberi testet alkotó sejtek ugyanis egy bizonyos fej